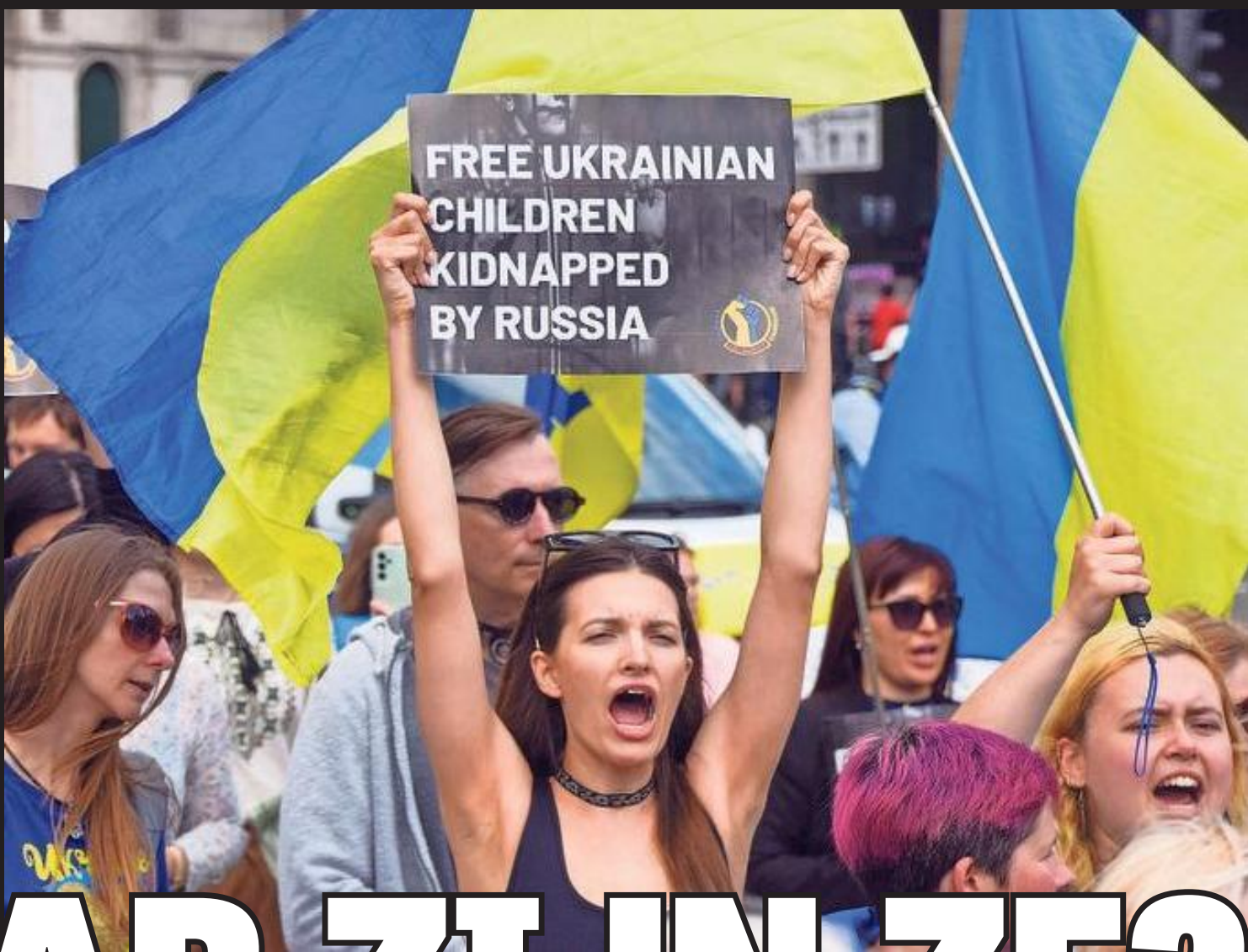

RUSLAND NA 'VREDESBRIEF' MELANIA TRUMP AAN POETIN: HOE ZIT HET MET 'DUIZENDEN' ONTVOERDE OEKRAÏENSE KINDEREN?

Tijdens de top in Alaska tussen de Amerikaanse president Donald Trump en zijn Russische ambtsgeenoot Vladimir Poetin heeft first lady Melania Trump een opmerkelijke brief aan Poetin gericht. In enigszins cryptische bewoordingen verwijst Melania naar het verzoek van de Oekraïense president Volodimir Zelenski: Rusland moet ontvoerde Oekraïense kinderen laten terugkeren. Maar wat is er precies met deze kinderen gebeurd, en hoe staat het nu met hun terugkeer?

door Tara van Geldorp

Oekraïne probeert al langere tijd kinderen terug te halen.
FOTO'S ANP/HH

WAAR ZIJN ZE?

De brief, gedateerd op 15 augustus, werd door Trump persoonlijk aan Poetin overhandigd vlak voordat het gesprek begon. Fox News, dat de brief exclusief in handen kreeg, spreekt van een 'vredesbrief'.

Melania lijkt met de brief in te spelen op de medemenselijkheid van de Russische president. Zo staat er: 'Een eenvoudig, maar ingrijpend begrip meneer Poetin, waar u het ongetwijfeld mee eens zult zijn, is dat iedere nieuwe generatie haar leven begint met een zuiverheid, een onschuld die boven geografie, regering en ideologie uitstijgt.'

Ze wijst de Russische president op het feit dat niet alleen ouders, maar ook leiders de verantwoordelijkheid dragen om deze kinderen te beschermen. 'Meneer Poetin, u kunt eigenhandig hun melodische lach weer laten klinken. Door de onschuld van deze kinderen te beschermen, dient u niet alleen Rusland, u dient de mensheid zelf.'

'Het is tijd'

De brief werd afgesloten met het verzoek aan de Russische president dit 'vandaag nog te verwezenlijken met één enkele pennestreek'. Ze sluit af met de quote 'Het is tijd'.

Opvallend is dat het woord Oekraïne nergens valt; de brief kiest voor verbloemende taal en vermijdt

details over de massale ontvoeringen. Toch bevestigen twee Witte Huis-functionarissen eerder al aan persbureau Reuters dat de boodschap daar wel op doelde.

Wezen

Hoewel het moeilijk is om exacte aantallen vast te stellen, meldt Bring Kids Back UA – een initiatief van president Zelenski, in samenwerking met Oekraïense overheidsinstanties, partnerlanden en internationale organisaties – dat er inmiddels bijna 20.000 gevallen bekend zijn van kinderen die onrechtmatig zijn gedeporteerd of gedwongen zijn overgebracht naar Rusland.

Onder de ontvoerde kinderen zijn zowel wezen als zogenoemde staatskinde-

ren uit instellingen en pleeggezinnen. Rusland stelt dat het hun bescherming biedt omdat hun ouders zouden zijn omgekomen of onbereikbaar zijn. Volgens de Russische kinderrechtencommissaris Maria Lvova-Belova biedt Rusland deze kinderen de steun die nodig is om trauma's te verwerken.

Onafhankelijk onderzoek laat echter een ander beeld zien. Persbureau AP rapporteerde dat Oekraïense kinderen zonder toestemming zijn gedeporteerd, zijn voorgelogen dat hun ouders hen niet wilden, zijn ingezet voor propaganda en soms zijn geplaatst bij Russische gezinnen met staatsburgerschap.

De VN-onderzoekscommissie bevestigde dat kinde-

ren in Rusland te maken kregen met slechte leefomstandigheden, gebrekkige zorg en verbaal geweld. Sommige teruggekeerde kinderen verklaarden dat ze zware straffen en strikte beperkingen kregen opgelegd. Volgens de Oekraïense regering zijn er zelfs gevallen van seksuele uitbuiting vastgesteld.

Volgens de Russische wet mogen kinderen met een buitenlandse nationaliteit niet door Russen worden geadopteerd zonder toestemming van hun land van herkomst. In mei 2022 tekende Poetin echter een decreet

dat het verkrijgen van het Russische staatsburgerschap voor Oekraïense kinderen vereenvoudigt, waardoor adoptie door Russische gezinnen alsnog mogelijk werd.

Daarnaast heeft Rusland een register opgesteld van gezinnen die in aanmerking komen om Oekraïense kinderen op te nemen. Voor ieder kind dat staatsburger wordt, zouden deze gezinnen financiële steun ontvangen. Ook organiseert Moskou zomerkampen voor Oekraïense weeskinderen en biedt het lessen in 'patriottische opvoeding'.

Volgens de Oekraïense ngo Save Ukraine is er bovendien vorige maand een online databank opgedoken waarin 294 Oekraïense kinderen te vinden zijn die voor adoptie worden aangeboden door de Russische bezettingsautoriteiten.

In maart 2023 vaardigde het Internationaal Strafhof (ICC) in Den Haag arrestatiebevelen uit tegen Vladimir Poetin en kinderrechtencommissaris Maria Lvova-Belova wegens de 'onrechtmatige deportatie en overdracht van kinderen' uit bezet Oekraïens gebied naar Rusland. Volgens het

ICC gebeurde dit sinds het begin van de invasie op 24 februari 2022. „Er zijn gegronde redenen om aan te nemen dat zij individueel strafrechtelijk aansprakelijk zijn”, aldus het Hof.

Oekraïne probeert al langere tijd kinderen terug te halen. Tijdens de vredesonderhandelingen in Istanbul, in juni, overhandigde Kiev een lijst met 339 namen aan Rusland. Die beperkte lijst moest voorkomen dat Moskou de identiteit van ontvoerde kinderen verder zou aanpassen, waardoor ze nog moeilijker traceerbaar zouden zijn. Het was de eerste keer dat beide landen de kwestie rechtstreeks bespraken.

Terugkeeracties

Toch is het aantal succesvolle terugkeeracties zeer beperkt. Volgens Save Kids UA konden tot nu toe 1500 kinderen worden teruggebracht. Omdat terugkeer vaak in het geheim verloopt, is het onbekend wanneer dat precies gebeurde.

Rusland heeft eerdere oproepen tot repatriëring afgewezen. Of Poetin nu wel zal ingaan op Melania Trumps verzoek, is onzeker. Bronnen bij Euronews zien het als een kans voor Moskou om zijn 'goede wil' op humanitair vlak te tonen: „Als ze dat willen laten zien, kunnen ze zonder verder uitstel bewijzen dat ze weten waar de kinderen zijn.”

De Russische kinderrechtencommissaris Maria Lvova-Belova in gesprek met president Vladimir Poetin.

'U KUNT EIGENHANDIG HUN MELODISCHE LACH WEER LATEN KLINKEN'